

[Thestrup.]

ikke blev gennemført i sin tid, da retsplejelovens regler blev vedtaget, var det sikkert ud fra den opfattelse, at det ville blive for dyrt for parterne, hvis de skulle henholdsvis til København eller Viborg, når de havde en landsretssag, og vel også ud fra den tanke, at landsretterne ville blive overbebyrdet, hvis de skulle have forberedelsen af sagerne, men jeg mener ikke, at nogen af disse grunde gælder længere.

Jeg er nemlig af den opfattelse, at erfaringerne har vist følgende. Det, at sagerne skal forberedes af dommere, der ikke selv skal afgøre dem, bidrager til, jeg kan ligefrem sige forårsager, at de skriftlige protokollater og dokumenter bliver alt for langstrakte og alt for omstændelige. Det gør, at man ikke koncentrerer sagens behandling, men, om jeg så må sige, lader den flyde ud fra det ene retsmøde til det andet til besvær, men også, det vil jeg meget gerne betone, til unødigt bekostning for parterne. I vore dage med de særdeles gode samfærdselsmidler vil det være langt lettere og langt billigere for parterne at møde én eller to gange ved landsretten i København eller ved landsretten i Viborg i stedet for at møde mange gange eller lade møde for sig mange gange af sagfører ved underretten.

Den højtærede minister var, så vidt jeg erindrer, selv til stede ved dommermødet i 1955 og hørte det foredrag, som præsidenten for vestre landsret, Bang, holdt bl. a. om dette emne — ellers har ministeren sikkert læst foredraget i „Juristen“ for 1. december 1955 — hvor præsidenten, først og fremmest naturligvis af retsplejehensyn, altså af hensyn til, at dommene skulle blive så rigtige og gode som muligt, går ind for, at forberedelsen af landsretssager henlægges til landsretterne selv, medmindre retten under særlige omstændigheder efter parternes enige begæring tillader, at forberedelsen sker helt eller delvis ved vedkommende underret. Den højtærede justitsminister ved sikkert også, at østre landsret har formået parterne til at benytte den adgang, der efter § 351 er åbnet til at få foretaget forberedelsen ved landsretten, i et sådant omfang, at den tidligere præsident for østre landsret, Mundt, på et møde kunne oplyse, at henvend 80 pct. af alle

førsteinstanssager ved østre landsret forberedes ved landsretten selv; præsidenten udtalte, at man herved havde haft rig lejlighed til at erfare fordelene ved den umiddelbare bevisførelse. Jeg tror, jeg kan sige, at langt de fleste underretsdommere — nu kan jeg ikke længere sige alle underretsdommere, da min kollega, det ærede medlem hr. Lorentzen, ikke er enig med mig — er enige med de to præsidenter i det hensigtsmæssige i, at landsretssagerne forberedes ved landsretterne selv.

Det er min opfattelse, at hvis befolkningen var klar over, hvorledes den nuværende ordning trækker sagerne i langdrag og fordyrer dem, ville den forlange forberedelsen af sagerne henlagt til landsretterne. Jeg kan meget vel se det betydningsfulde i det ærede medlem hr. Lorentzens argumenter, og det er naturligvis ikke min mening, at man lige pludselig og uden nærmere undersøgelse skal kaste sig ud i det, jeg her foreslår, men jeg vil bede den højtærede justitsminister om at undersøge sagen nærmere; jeg tror, at alt vil vise sig at vende sig til gunst for den ordning, jeg her har talt for.

Jeg tilføjer, at lignende betragtninger som dem, jeg nu har anført med hensyn til forberedelsen af landsretssager ved landsret, kan anføres over for de subsidiære parts- og vidneafhøringer, som er så almindelige ved underretterne, ikke mindst i motorsager. Jeg tænker på det forhold, at det ikke er den underret, som skal fælde dommen, der hører parter og vidner, men at man sender sagen til en anden underret, naturligvis ud fra den betragtning, at befolkningen skal have så lidt besvær dermed som muligt. Det er forfærdelig komplicerede forhold, der kommer til at foreligge, når en motorsag af et forholdsvis beskedent omfang går rundt til afhøring i 3-4 retskredse og der hvert sted bliver portokolleret noget ned, uden at parterne bliver stillet over for hinanden, og uden at den ene hører, hvad den anden siger, og sagen til sidst kommer tilbage til den ret, hvor måske ingen af dem har afgivet forklaring, og denne ret skal fælde dom på grundlag af retsbogskrifter. Jeg tror, man fra alle sider kan indse, at der er noget uheldigt heri. Jeg ved, at der er en vis adgang til at forhindre dette; jeg ved også, at det i stigende